

Plenum

Onsdag 11.2.2026 kl. 14.00—17.30

8. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Naturrekursinstitutet och 2 § i lagen om livsmedels- och naturrekursstatistik

Regeringens proposition RP 203/2025 rd

Remissdebatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 8 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till jord- och skogsbruksutskottet.

För debatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Minister Essayah, varsågod.

Debatt

15.45 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Luonnonvarakeskuksesta annettua lakia ja ruoka- ja luonnonvaratilastoista annettua lakia. Esityksellä ehdotetaan annettavaksi neuvoston asetusta maatalouden kestävyys tietoverkon perustamisesta, jäljempänä niin sanottu FSDN-asetus, täydentävää sääntelyä. Lisäksi esityksen mukaan Luonnonvarakeskuksesta annettua lakia muutettaisiin vastaamaan paremmin Luonnonvarakeskuksen tarpeisiin ja nykyistä toimintaa vastaavaksi.

Esityksen 1. lakiesityksen mukaan Luonnonvarakeskuksesta annetun lain muuttamisessa muutetaan 2 §:ää, ja siinä Luonnonvarakeskuksesta annetun lain 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi juuri tämä FSDN-asetusta täydentävä sääntely. Maatilojen kestävyys tietoverkko FSDN on jatkumoa jo olemassa olevaan maatilojen kirjanpidon tietoverkkoon FADN:ään, joka on ollut EU:n maatiloja koskevien talous- ja kirjanpito tietojen perustana 60 vuoden ajan. FSDN:n myötä aineistokeräys laajenee merkittävästi myös ympäristöön ja sosiaalisiin aiheisiin liittyviin tietoihin. FSDN-aineisto laadittaisiin siihen vapaaehtoisesti osallistuvien tilojen tietojen pohjalta Luonnonvarakeskuksessa. Uusi FSDN-aineisto on sitä edeltänyttä FADN-aineistoa laajempi, joten ehdotetulla muutoksella on vaikutusta yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan. Lakimuutoksilla pyritään varmistamaan viranomaistehtävistä suoriutumisen ja laadukkaan aineiston kerääminen.

Lain 2 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että Luonnonvarakeskus toimii tämän FSDN-asetuksen 7 artiklassa tarkoitettuna yhdyselimenä. Lain 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen tiedonsaantioikeuksista sen toimiessa yhdyselimenä. Lain 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi lisäksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen tiedonsaantioikeudesta suhteessa muuhun yksityiseen yhteisöön kuin kirjanpito tilaan, jos 3 momentissa tarkoitettuja tietoja

Punkt i protokollet PR 5/2026 rd

ei olisi kansallisilla viranomaisilla. Koska tilojen osallistuminen Suomessa perustuu aitoon vapaaehtoisuuteen ja suoraan sovellettavaan Euroopan unionin oikeuteen, joka rajaa kerättävän tiedon käyttöä, ehdotettavaa sääntelyä Luonnonvarakeskuksen tiedonsaantioikeuksista viranomaisten rekistereistä saataviin tietoihin ja muun yksityisen yhteisön kuin kirjanpitotilan hallussa oleviin tietoihin voidaan pitää yleisen edun mukaisena ja oikeasuhtaisena.

3 §:n 1 momentista poistettaisiin Luonnonvarakeskuksen organisaatorakennetta koskeva säännös. Tilastotehtävien hoitamista koskevaa säännöstä ei muutettaisi. Ehdotuksen tarkoituksena olisi Luonnonvarakeskuksen organisaatorakennetta koskevan sääntelyn joustavoittaminen organisaation kehittämisen helpottamiseksi tulevaisuudessa.

Lain 3 §:n 3 momentti kumottaisiin. Mainitussa momentissa säädetään Luonnonvarakeskuksen johtokunnasta ja tehtäväkohtaisesti perustettavista neuvottelukunnista. Nykyisen Luonnonvarakeskuksen johtokunnan tilalle on tulevaisuudessa tarkoitettu perustaa keskuksen johtamista tukeva neuvottelukunta, josta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Nykytilanteessa johtokunnan ja pääjohtajan vastuissa ja rooleissa on tullut ilmi epäselvyyksiä, jotka voitaisiin ratkaista perustamalla johtokunnan tilalle neuvottelukunta. Johtokunta on poikkeuksellinen valinta tukemaan viranomaisen johtoa. Neuvottelukunta taas on laajasti muissa viranomaisissa käytössä oleva toimielinmalli. Kumottavaksi ehdotetussa momentissa säädetään myös tehtävien hoitamista varten perustettavista neuvottelukunnista. Tällaisista lähtökohtaisesti väliaikaisesti esimerkiksi tutkimushanketta varten perustettavista neuvottelukunnista ei ole välttämätöntä säätää laissa.

Ja vielä 5 §:stä: Lain 5 §:ää ehdotetaan muutettavaksi pääjohtajan ratkaisuvallan siirtämistä koskevan muutoksen osalta. Luonnonvarakeskuksessa on sekä virkasuhteessa että myöskin työsuhteessa olevaa henkilöstöä. Ehdotettava muutos mahdollistaisi pääjohtajalle kuuluvan ratkaisuvallan siirtämisen myös muulle kuin virkasuhteessa olevalle henkilölle työjärjestyksellä, jos ratkaisuvallasta ei liity Luonnonvarakeskuksen viranomaistehtäviin. Muutos ei siten mahdollistaisi julkisten hallintotehtävien siirtämistä työsuhteiselle henkilölle.

Vielä lain 8 §:n 1 momentin muutos: sitä muutetaan poistamalla johtokunnan asettamista, tehtäviä ja ratkaisuvallaa koskeva valtioneuvoston asetuksenantovaltuus. Voimaantulo porrastettaisiin niin, että ehdotettu 8 §:n 1 momentti tulisi voimaan 1.1.27, koska nykyisen Luonnonvarakeskuksen johtokunnan toimikausi päättyy sopivasti 31.12.2026.

Vielä sitten esityksen 2. lakiehdotuksen mukaan ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 2 §:ää muutettaisiin niin, että siihen lisättäisiin uusi viitoskohta, jossa säädettäisiin, että Luonnonvarakeskus tuottaa ja julkaisee tilastot, jotka koskevat riistataloutta ja metsästäystä. Metsästäystä ja riistataloutta koskevien tilastojen tuottaminen ja julkaiseminen on jo osa Luonnonvarakeskuksen nykyistä toimintaa, elikkä he ovat tehneet sitä jo tähänkin saakka.

Nämä ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.26. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.50 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvin havaittavissa arvoisan ministerin tekemästä hyvästä esittelystä se, miten valtavasti Euroopan unionin maatalousbyrokratia kasvaa. Olen siitä hyvin surullinen maanviljelijöiden puolesta, kun tunnen henkilökohtaisesti monta, monta maanviljelijää ja heidän saamaansa palautetta. Toivoisin har-

Punkt i protokollet PR 5/2026 rd

taasti, että jonain päivänä pääsisimme tilanteeseen, että maanviljelijäkin tuntisi itsensä joskus yrittäjäksi, jolla on yrittämisen vapaus ja siihen kuuluva välttämätön riemu, koska eihän työtä jaksa tehdä, jos se on semmoista pakkopaitaa. Ikävä kyllä olen monen maanviljelijän lopettamisen syyksi kuullut, että hän ei jaksa enää tehdä sitä byrokratiaa, hän on kypsä siihen. Moni on lopettanut, enkä heitä soimaa siitä. Mutta toivoisin, arvoisa ministeri, että kun olette paikalla ja ansiokkaasti työtänne teette, niin veisitte viestiä sinne ministeriöön, kun johdatte ministeriötä, että byrokratiaa pitää karsia. Ei tällä keinoin voi jatkaa, että jatkuvasti tulee lisää byrokratiaa byrokratian päälle. Kun vuosittain säännöt muuttuvat, niin maanviljelijät ovat yhä enemmän epätoivoisia siitä, että heidän varsinainen työpanoksensa vähenee koko ajan siellä pellolla ja siinä tuotantotoiminnassa, mitä he ikinä harjoittavatkaan. Sitten taas tämä tietokoneen ääressä taikka jossakin toimistossa istuminen tai joillakin koulutuspäivillä oleminen alkaa olla pääasiallinen ansio. Tämä kaikkihan johtuu siitä, että unionin byrokratia kasvaa. Se vaatii lisää koulutusta, ja se vaatii lisää virkamiehiä. Tämä on sellainen noidankehä, josta ei pääse muuten ulos kuin... Se on kuin se Ilmestyskirjan peto, jolle uusia päitä ilmestyy — kun yhden katkaisee, niin kaksi tulee tilalle. Toivottavasti tästä päästäisiin ulos.

Sanon samalla, kun on mahdollisuus sanoa myös tästä Luonnonvarakeskuksen toiminnasta, että onhan se nyt ihan kummallista toimintaa. Voisin sanoa vähän voimakkaamminkin esimerkiksi päästöistä, siitä, ovatko Suomen metsät hiilinielu vai päästölähde, että onhan tämä aivan luokatonta. Se alkaa olla tuo Luonnonvarakeskus kuin lottoarvonta lauantaisin, että ei todella tiedä, mitä sieltä tulee, ja sitten kun tulee, niin kaikki ovat siitä ihmeissään, että voiko tämä olla tottakaan. Eihän se niin voi olla, että tänä päivänä metsät ovat hiilinielu ja huomenna päästölähde.

Arvoisa puhemies! Vaikka tämä ei asiaan kuulu, niin toivon, että tästä ei kukaan pahastu. Mutta tämä asia on niin vakava, tämä on Suomen kannalta todella, todella vakava, koska eilispäivänä, arvoisa ministeri, kuulin sellaisen tapauksen, että ulkomaisia metsänomistajia alkaa Suomessa olla yhä enemmän, koska ne raakasti ostavat. Moni metsänomistaja luopuu omaisuudestaan, kun toteaa, että tämä menee aivan mahdottomiin, ja sitten astuvat nämä ulkomaiset sijoittajat, joilla on sitä maailmanmarkkinoilta saatua löyhää rahaa vaikka kuinka paljon. Kotikunnastanikin muuan metsänomistaja möi valtavan ison tilan jollekin sveitsiläiselle paronille — en tunne henkilöä, mutta kuulin vain, että on sveitsiläinen suursijoittaja. Tämä tarkoittaa Suomen kansan kannalta todella ikävää kehitystä. Tässä tilaisuudessa tämä ongelma ei ratkea, mutta kiitos, että sain kertoa ministerille nämä terveiset, koska tilanne on mielestäni vakava ja se menee yhä pahempaan joka päivä. — Kiitoksia. [Juha Hänninen: Totuudesta ei kukaan pahastu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Haluaako ministeri Essayah kommentoida käytä keskustelua? Yksi minuutti, olkaa hyvä.

15.53 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen nosti tärkeän asian esille elikkä tämän yksinkertaistamisen. Kyllä täytyy sanoa, että tässä voin vakuuttaa, että nykyisellä komissaari Hansenilla on kyllä ihan oikeasti sydämellä tämä yksinkertaistaminen. Ennen kuin oltiin vielä edes saatu maatalouden visiota ulos ja myöskään uutta CAPia esityksenä ulos, niin hän jo aloitti ensimmäisen niin sanotun yksinkertaistamispaketin eli tämän omnibusin, ja näitä yksinkertaistamisia on kyllä nyt jo tullut pitkin matkaa. Siinä mielessä tämän lainsäädäntösession alkupuolellakin nii-

Punkt i protokollet PR 5/2026 rd

hin muutamaan esitykseen, mitä tuossa toin tänne eduskuntaan, sisältyi niitä yksinkertais-
tamisia, mitä EU-tasolla on jo tehty.

Tässä on hyvä muistuttaa siitä, että tämä hallitushan teki tähän metsävähennykseen 15
prosentin korotuksen, ja yksi syy oli juuri se, että meillä suomalainen metsänomistaja pär-
jää esimerkiksi ulkomaisten rahastojen rinnalla. Siinä mielessä tämä hallitus on nimen-
omaan tätä kotimaista omistajuutta tätäkin kautta pyrkinyt vahvistamaan.

Ehkä vielä sen verran huomiota tähän tietoverkon perustamiseen, mistä tässä esitykses-
sä oli kysymys, että tässä on tosiaankin vapaaehtoisuudesta kysymys. Jos suomalaiset
maanviljelijät haluavat lähteä tähän ja omia tietojaan, tällaisesta maatalouden informaatio-
ta antavat kerättäväksi, niin se on tosiaankin vapaaehtoista, ja meillä se on aidosti vapaa-
ehtoista. Mutta siitäkin kuitenkin pitää sitten säännellä, jotta se tieto ja tietosuojakäytännöt
ja muut varmasti oikealla tavalla sitten toimivat. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.